[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

3/11 UCV

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
1 november 2022

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage(n)
1

nota

Aanbiedingsnota Overgang azn naar woning (Utrecht)

Aanleiding

- Tijdens het vragenuur van dinsdag 11 oktober jl. heeft het lid Aartsen u een mondelinge vraag gesteld naar aanleiding van een artikel in het FD over vrijwillig ontslag van statushouders in Utrecht nadat zij een woning kregen toegewezen. U heeft tijdens het vragenuur toegezegd:
  1) Uit te zoeken wat er aan de hand was in Utrecht (waarom hebben deze statushouders ontslag genomen?);
  2) Uit te zoeken of dit een typisch Utrechts probleem is of dat het breder voorkomt.
  3) De Kamer voorafgaande aan het WGO van 21 november te informeren over de resultaten.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

- Op 1 augustus jl. is de gemeente Utrecht gestart met het versneld huisvesten van statushouders. Deze versnellingsprocedure was nodig omdat de gemeente achterliep met het huisvesten van statushouders. De versnellingsprocedure heeft tot een artikel in het FD geleid. Daarin werd gesteld dat in de gemeente Utrecht tientallen statushouders hun baan hebben opgezegd toen zij een woning kregen toegewezen.

- Uit navraag bij de gemeente Utrecht bleek dat het in werkelijkheid ging om drie statushouders. Zij hebben hun baan opgezegd vanwege 1) de start met de inburgeringscursussen, 2) het volgen van een reguliere opleiding en 3) een arbeidsconflict met de werkgever.

- Navraag bij de VNG levert verder op dat het beeld van vrijwillig ontslag door statushouders bij toekenning van een woning (in de grote steden zoals Den Haag en Rotterdam) niet wordt herkend. Signalen van andere (kleinere) gemeenten dat opzegging van een baan breder speelt, zijn evenmin ontvangen.

- De VNG ziet dat ten opzichte van voorgaande jaren meer statushouders die in een azc verblijven betaald werk verrichten. Doorgaans gaat het om een kleine tijdelijke deeltijdbaan of een oproepcontract. Voor zover ontslag wordt aangevraagd is dit doorgaans onvermijdbaar. Een oproepcontract en het volgen van inburgeringscursussen (waarbij fysieke aanwezigheid nodig is) bijvoorbeeld, gaan niet goed samen. Hetzelfde geldt voor een grote afstand tussen de woonlocatie en de werklocatie (lange reistijd, hoge reiskosten).

- De deelname aan de arbeidsmarkt door statushouders is gemiddeld laag. Hierdoor gaan veel talenten en competenties verloren. Werk zorgt ervoor dat mensen zelf in hun bestaan kunnen voorzien, het biedt kansen tot zelfontplooiing en draagt bij aan sociale interactie en individueel welbevinden. Voor statushouders draagt werk ook bij aan integratie in de Nederlandse samenleving. Een hogere participatiegraad betekent een lagere uitkeringsafhankelijkheid,

- In de brief wordt daarom benadrukt dat u de urgentie voelt om er voor zorg te dragen dat statushouders sneller en beter hun weg vinden naar en op de arbeidsmarkt. Daarbij wordt verwezen naar verschillende acties die in dit kader worden ondernomen, zoals de gesprekken die de komende tijd met diverse partijen worden gevoerd om gezamenlijk te komen tot oplossing van belemmeringen die arbeidsparticipatie van statushouders in de weg staan. De Tweede Kamer is hier eerder ook al over geïnformeerd naar aanleiding van de motie Ceder.

Toelichting

Politieke context/krachtenveld

- Dit thema geniet veel politieke belangstelling. De tekorten op de arbeidsmarkt en de spanning op de woningmarkt zijn twee belangrijke redenen. Recentelijk stond er weer een artikel over dit thema in het FD, waarin de wethouder van Utrecht werd geïnterviewd.

- De versnellingsprocedure in Utrecht is nodig vanwege de opgelopen achterstand in de taakstelling van het huisvesten van statushouders. Vooralsnog is deze procedure niet afgerond. De kans dat opnieuw enkele statushouders ontslag zullen moeten nemen is dus aanwezig.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief TK Kamervraag van Aartsen	Bijlage bij verzending	